

EL LLENGUATGE

L'editor

El Diccionari Fabra diu simplement que *editor*, adjectiu i substantiu, significa «que edita». Aquest mot, tanmateix, usat com a substantiu, és ambivalent i, per tant, més d'un cop ambigu. Efectivament, quan llegim que tal o tal personatge va ésser l'editor de les obres d'un determinat escriptor clàssic, és lícit de dubtar del significat que s'atribueix a aquesta frase, i és molt probable que molts dels qui la llegeixin interpretin una cosa diferent d'allò que va voler dir el qui la va escriure. La Gran Enciclopèdia Catalana ja indica clarament el doble valor amb què pot ésser usat el mot *editor* com a substantiu: «persona que té cura d'una edició» i «persona que regeix una editorial». És a dir, el primer sol ésser un erudit o, si més no, un estudiós o un intel·lectual; i el segon un empresari, encara que res no priva que totes dues condicions coincideixin en una mateixa persona, com és ara el cas ben conegut, entre nosaltres, del senyor Josep M. de Casacuberta. Les dues definicions que la mateixa Gran Enciclopèdia dona del verb *editar* acaben de precisar aquest doble valor amb què és usat el nom *editor*: «establir l'edició d'un text i tenir-ne cura», que és allò que fa l'editor erudit, i «publicar i posar a la venda un llibre, un periòdic, reproduccions de dibuixos, pintures, gravats, una partitura musical, una gravació, etc.», que és el que fa l'editor empresari. Normalment, els erudits tenen cura del que hom anomena l'edició crítica d'un text, especialitat a la qual l'Enciclopèdia dedica un article ben extens, que el lector curiós pot consultar.

Del que hem exposat, doncs, cal concloure que quan hom ens parla de tal o tal personatge com de l'editor d'un text, o se'ns diu que el va editar, generalment es vol dir que va tenir cura de la seva edició, i si sabem que aquest personatge era un erudit, gairebé en podem tenir la certesa. Però, és clar, més d'un cop el dubte persisteix. És potser per això que algun autor s'estima més de recórrer al terme *curador* (per exemple, Joan Solà a *Del català incorrecte al català correcte*, pàg. 165 i següents), mot que pot semblar insòlit a algú, però que evita, efectivament, l'ambigüïtat. Cal recordar, d'altra banda, que en l'edició de textos antics sol figurar, precedint el nom del curador o editor, la indicació *a cura de*, expressió que es pot convertir, si cal, en frases nominals o verbals: *que va tenir cura de*, etc.

Albert Jané